مت تا د زړه له تله مبارکې وایي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پښو ودرېږي او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکي کې د صکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سپلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هېواد کې به له ۵۰۰ زره څخه تر یو مېلیون ټنه پورې غنمو د زېرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان نماسېږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډېر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار موندنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له ار[illegible] وشي د ډېرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي

ولسمشر محمد اشرف غني

Ketabton.com

ه اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي

رنوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خاتمې هڅه بریالي نګاري پلي کړي، چې په نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کورنۍ او بهرنۍ سیاست څڼې

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاری نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلی دښمن لا د نیل شوې جګړې او له نېل ور شیندې او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو ټوله نیز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاری نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د هندغو بریدنو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوښو او ودونو د وړا بر موټرو یې بمي بریدونه کېږي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړي. د ملګرو ملتونو د ریوټ له مخې سرکال د نور ګلونو پرځای په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوری سر کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاری نیسي، چې پېړۍ د جګړې او سیتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې سو واوربدل، چې وسله والو مخالفینو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلې یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او دګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلې ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلي الله علیه وسلم پرې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وایي او د ورځې په اوږدو کې خو ان د مېړه او ښځې یو ځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وینه توېې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی وشي، خو که څوک په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژنې ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بخښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینې هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وایي «په سوله کې خیر دی.» نه او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلی دښمن له خوا د دې نیل شوې جګړې لمن وړتوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، هغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره جګړه کړي او روزلي، نن یې د هغوی پرضد بله ډله (داعش) روزلې او چمتو کړې ده، هغوی اوس د هېواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو نه مرګ ژوبله اوښتې ده، بل دا چې له افغان خواګانو سره د اسلام د دښمنۍ عالمانو او مسلمه امت پوځ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه باندې درېیو زرو دینې عالمانو د کورنیو خواګانو ملاتړ اعلان کړی او پر ټول ولس یې ځمکړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو خواګانو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د ټول پاتې سولې لپاره ملي خلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیوکې تحفې را ولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخرت خیر او برکت دی.

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده. ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په ټېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونو تر خپلې زوړې څېړنې لاندې نیولې او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په اړوند کې ګڼه مبلغونه ډالره سپما کړې او ملي بودیجې ته یې اچولې دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو ټرونونو د اړولنې چارې په خپل لاس کې اخېستې، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د ټرونونو څرګندوالی تر اړولنې لاندې نیول کېږي، که هر ټرون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او بار جوړولو وزارت ګس ریسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د ټېنګې مخنیوی یې هم وشو. ډېر داسې استدلال کوي، چې ګڼې دا کسان دې په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي او د ګڼو په فساد کې وربښکېلو کسانو نومونه د کمېسیون اداره او غړي تیار دي. په هر حال د دې مبارزې له یوازې باید، چې ستابه وشي، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستابنه په نړیواله کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی، خو اړتیا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله ناغلي ټینګار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو ښځو رول ارزښتمن دی. جمهور رئیس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه برېالی تګلارې پلي کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غړي محکمې د اداري فساد پر ضد مبارزې د ښځو له ښو شمېر ښاغلي ټینګار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو ښځو رول ارزښتمن دی. جمهور رئیس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د شفافیت څارونکي witness watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رئیس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موجه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د ښځو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنې یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا ښېر ملاتړ کوي. جمهور رئیس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د ټګارتي ښځو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د ښو ښځو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه برېالی تګلارې پلي کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غړي مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د ښځو له ښو شمېر مسوولینو سره په کتنه کې د دغو بېلابېلو کتونکو ټګه Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رئیس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موجه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د ښځو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنې یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا ښېر ملاتړ کوي. جمهور رئیس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د ټګارتي ښځو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د ښو ښځو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه برېالی تګلارې پلي کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غړي مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د ښځو له ښو شمېر مسوولینو سره په کتنه کې د دغو بېلابېلو کتونکو ټګه Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رئیس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موجه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د ښځو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنې یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا ښېر ملاتړ کوي. جمهور رئیس همدارنګه له یادونو ښځو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر یوښې لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رئیس د یادو ښځو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولې او خنګو نظریات په خپلو ارزونو کې خای پر خای کړي. جمهور رئیس غني د دولت، څارونکو ښځو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ. موږ د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره نړیواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، نو ځیله کېږي، چې په نومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او ښتیزې کړنې وستایي او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې خرګنده تر سره کېږي. که دا هم نه شي کولی، نو بیا دې له یې خانه نیوکو لاس په سر شي. باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړیوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر منځ یوسي او د نړیوالې او شفافیت مېکانیزم پیاوړی کړي.

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

چې د افغاني او اسلامي ارزښتونو له مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هېواد کې دټل پاتې سولې لپاره بهرنۍ ټول لامبلونه وخپرل شي اوپرې کار وشي. پاکستان خامخا په دې برخه کې مهم دی، چې تراغیزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه نړۍ خو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې خلې که په هره بڼه وي اوله پاکستان او ایران پرته په هرځای کې دهر چاله خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په خانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعنې دسولې په اړه به هېڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اوبادهېواد دملي ګټو پرخلاف وي. طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته وتړه ورکړل شي.

۷ مخ

دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادی مسلم یار دخرګندنو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدی هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترواومهموغونډوکې دترلاسه شویو پرېکړو دپلی کولو په اړه خپلی ناغېړی اوسرغړونی یا تکراری اوتجربه نه کړی اودسولې دداخل خبرو په نږدی راتلونکی غونډو کې دی چې سرله باید هېواد په ناروی کې پیلېږی دصادرو شویو پرېکړودپلې کولو له پاره باید تری تضمین واخېستل شي

دافغانستان دولت او په سرکې یې ولسمشر غني دافغانانو دکلونو کلونو دیوې ستري غوښتنې په توګه په هېواد کې دسولې لوړ هدف ته درسېدلو له پاره له خپل ټول خواک څخه کار اخېستی دی اوپه باینه کې یې ګڼوندی هېواد پاکستان دې ته هڅولی اواړکړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول میشت افغان طالبان او دافغان دولت لوري ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرتړکښېږي اوله دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفې کوي له خپلې خاورې وشړي، خو چې ور پرتګې کړي اومالي سرچینې دې پرې بېخي وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هېڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ کړې اویا کوم بل بهرنی اویا کورنی بنسټ ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او درواغجنوپالیسو ښکار شي اوزیانونه یې دسولې په اوارزښت تراغېزې لاندې راولي اوپه هېواد کې دبېځو دحقوقو ولسواکۍ اودیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس نه راوړنې پراوبو لاهو کړې. دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادی مسلم یار دخرګندنو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدی هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترواومهموغونډوکې دترلاسه شویو پرېکړو دپلی کولو په اړه خپلی ناغېړی اوسرغړونی یا تکراری اوتجربه نه کړی اودسولې دداخل خبرو په نږدی راتلونکی غونډو کې دی چې سرله باید هېواد په ناروی کې پیلېږی دصادرو شویو پرېکړودپلې کولو له پاره باید تری تضمین واخېستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانځنو افغانانو اونوروسوله غوښتونکو ټولنو اوژغورنده غورځنګونوهیلی پراوبو لاهو اوله خاوروسره به خاوري شي. دولسمشرمحمداشرف غني به مشرتابه دافغان دولت له لوري په دې ستروالومهموغونډوکې دترلاسه شویو پرېکړو دپلی کولو په اړه خپلی ناغېړی اوسرغړونی یا تکراری اوتجربه نه کړی اودسولې دداخل خبرو په نږدی راتلونکی غونډو کې دی چې سرله باید هېواد په ناروی کې پیلېږی دصادرو شویو پرېکړودپلې کولو له پاره باید تری تضمین واخېستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانځنو افغانانو اونوروسوله غوښتونکو ټولنو اوژغورنده غورځنګونوهیلی پراوبو لاهو اوله خاوروسره به خاوري شي. دولسمشرمحمداشرف غني به مشرتابه دافغان دولت له لوري په دې وروستیو کې دتل پاتې افغان سولې لپاره هلې خلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمې کړې دی، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبرونه کېږي، بل لوری دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هېواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه یز اونړیوال بدونه په کې راتړنېل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تېل شوې اودا جګړه کورنۍ رېښې نه لري، نو اړینه ده، چې د افغان حکومت کې باید هغوی ته وتړه ورکړل شي.

د تروریزم او افراطیت پرضد دګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_شاهین

په هېواد کې دجګړه ییز بهیر د دوام او دشتوستوروو او کړکېچونو ترشایی له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانونو اوسیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه خپلې افغانستان اومظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکی نه شي، نو په دې توګه تروریزم اوپه مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړنو ته روزنه وزکوي تجهیز، تمویل اوسمبالوي یې اوترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګرې ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ اوپه خاګړې توګه ګاونډیو هېوادونو پروړاندې ټل دښه نیت، ښه ګاونډیتوب، وروږګلویزو اړیکو، دبشر حقوقو ته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمنځلو حسه اوینکو همکاریو پرښت ولاړ دی. افغانستان هېڅکله هم نه غواړي چې ګاونډیو اویا هم دنړۍ ګکوم بل هېواد په کورنیو چارو کې لاسوهنې وکړي او نه هم پرچاد کوم ټیري تکل لري، لکه څنګه چې ټل زموږ جګړه خپلې ولس ته سوله غواړي په همدې ډول په ګاونډیو هېوادونو اوټولنه نړۍ کې دجګړې طرفدارنه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوباښت هیله لري اوپه مقابل کې یې له نورو هېوادونو څخه هم ټل دښو اونیکو اړیکو اودافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدی اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه ټل په هېواد کې دنه اوهم له هېواد څخه بهر په سیمه ییزه اونړیواله کچه په جوړوشویو غونډو، ناستو اوکنفرانسونو کې ګډون ترڅنګ دنړۍ اوسیمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او نیکمرغه سولې دټینګښت او دهېواد دیارغاونې، په مختلفو برخو کې په پانګونې، داقتصادي بنسټ نو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګډو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکاری ته رابللې دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هېوادونه یو ډاډمن ثبات اوسولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دباور پیاوړتیا اوټینګښت ډېر اړین دی. اوپه اوسنۍ عصر کې هم همدا د دوامداري سولې اوپرمختګ دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چېرته چې خواړخ پالنه اوپښه بلل کېږي پسواری دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیاته د درناوي او همدا راز درښتینې همکاری له لارې کېدای شي دمخې لویې وچې ټولوخلکوته یوه خوندي او هوسا راتلونکی رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنړۍ دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختګ لاره غوره کړي، نو اوس دا یو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختګ پوازې له ګاونډیو هېوادونو اوټولې سیمې سره دهمکاری له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي. افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړګواښونو سره مخامخ ده. له شک پرته چې تروریزم اونوری سیمه ییزې مغرضې کړې دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده. نوپردې بنسټ په تولیزه توګه افغان جګړه خپلې ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې تروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوبالو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یووړلې شي ترڅو دسیمې دهېوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورباته شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیتي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکاری پیاوړی شي ترهغه چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نیکمرغۍ اوهوساینې څخه برخمن شي.

د خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو خواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې د افغان ملي امنیتي خواکونو او په هېواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پل شویو هڅو غوځ ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تېل شوې پردې جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې خپله کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په لوبه کې له افغان حکومت څخه غوځ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چانه ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د هېدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو زمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې، ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو د ولایت هروګړی د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام وباند او د مطبوعاتي چارو مسوول مبارزمحمدخدران دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو منته وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وینا دا ډول غونډې کولی شي، چې پدې ولایت کې سولې، ثبات، وروږګلوي او غوره پرمختګ ته ښه زمینه مساعده کړي. خدران وویل دخوست ولایتي اداره زمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو ټلاشونو ته دوام ورکوي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اسفې پرمختګ سبب ګرځي.

د تروریزم او افراطیت پرضد دګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_شاهین

دنړۍ دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختګ لاره غوره کړي، نو اوس دا یو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختګ پوازې له ګاونډیو هېوادونو اوټولې سیمې سره دهمکاری له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي. افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړګواښونو سره مخامخ ده. له شک پرته چې تروریزم اونوری سیمه ییزې مغرضې کړې دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده. نوپردې بنسټ په تولیزه توګه افغان جګړه خپلې ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې تروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوبالو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یووړلې شي ترڅو دسیمې دهېوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورباته شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیتي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکاری پیاوړی شي ترهغه چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نیکمرغۍ اوهوساینې څخه برخمن شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خونریزی های بعد از ولادت
(PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموگلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پریینوم
- مشکلات در تحثرحون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد
- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم ، منقبض نمی باشد)
- پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاستنا و یا بعضی سگمنت های پلاستنا در داخل رحم
- پارگی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی زیاتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد
- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد

مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد

- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارگومیترین و در صورت موجودیت پروستاگلندین برای مریض تطبیق گردد
- اگر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموگلوبین مریض اندازه گیری شود

تطبیق اوکسی توسین دز اتونی رحمی

مناد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق نمائید بجز اینکه با علامات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق نمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارگومیترین

- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع ، با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیتامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

«ایستوستیرون» هارمون تولیدېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم زموږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په خانګړې توګه د درد او تبو لپاره پراستامول د هر چا په جېب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکترانو په خپلو نوبو طبي څېړنو کې وښوده، چې د پرستامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په خانګړې توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراستامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په خپله تازه څېړنه کې ویلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراستامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکتران وایي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل شي او پرستامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکتران وایي، چې پرستامول په هلو درملو کې شمېرل کېږي، چې حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکتر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې ټولو خبرو تر څنګ نوې طبي څېړنې وایي، چې د پرستامول له خوراک سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدې سټونزې پیدا کېږي. ډاکتران په یوه خوله دا وایي، چې د حمل پر مهال پراستامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکترانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکتر په مشوره پراستامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هغه وکړي، چې دردونه وزغمي.

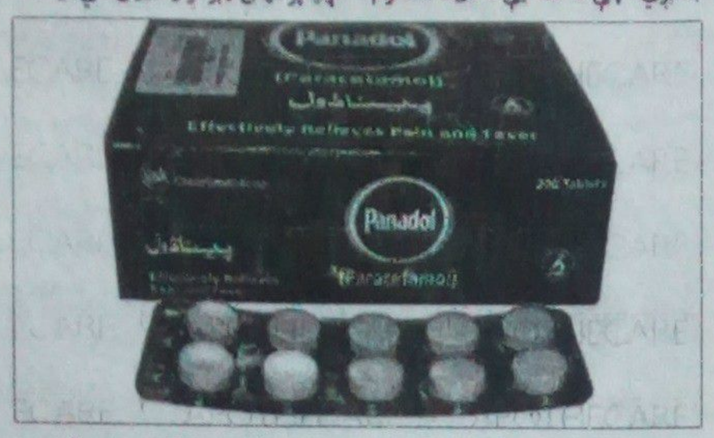

مرض ویروسی ایبولا (Ebola virus disease (EVD

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد ، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانگو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال باواکسین هم وقایه نمی گردد تا از همیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدود 50% میباشد بیشترین مرگ و میر درین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است ، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند ، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد ، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit bat های مستن ، مرض را به انسانها منتقل میسازند هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های مستن با ویروس ایبولا متن شده باشند ، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند :

✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون ، افرازات ، اعضا و مایعات بدن حیوانات مستن زنده و یا مرده

✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات متن با ویروس ایبولا

✓ وسایلی که با ویروس متن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناگهانی تب ، بی اشتهایی ، سرفه ، سرخی چشم ، مشکلات تنفسی ، مشکلات بلع ، ضعیفی شدید ، درد عضلات ، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ ، اسهال ، اندفاعات جلدی (Rash) ، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک ، دستکش ، لباس ، چپن ، عینک های محافظتی ، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند ، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعی»

ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندرا گاندی

محرقه (وچکی)

اپیدیمولوژي محرقه په هندوستان اوبه مختلفو هېوادو کې چې دحفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري ،دناروغي سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A,s.paratyphi B,& S.pratyphi C څخه عبارت دي ،دمنتن شخص په واسطه دناروغي باسیل په تشوبولو او ډکوبولو کې خارجوي چې دغذایي موادو او د اوبو دمتن کیدو سبب کېږي، دناروغي ناقل شخص کولای شي چې دناروغي باسیل دري میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې درېاتو وخت لپاره دناروغي د انتقال سبب شي دغه ناروغي دکال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په تودې کې واقع کېږي

پاتالوژي دسلمونیلا له بڅ کولو وروسته دکولمو دمیکوزا څخه تېرېږي او دکولمو دالیوم برخه کې تمفوي انساجو ته ځان رسوي،دناروغي داعراضو په منځ ته راتلو کې دانسان دمقاومت زیاتوالي دمعدې دتیزابو کموالي او دانتان انتي جن ډول لري ،دماکروفاژ په واسطه باکتریاوي را ایساریږي دوینې دجریان په واسطه thoracic duct ته وړل کېږي چې دابتدایي بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي دتبې دمنځ ته راتلو سبب کېږي،انتان دوینې په واسطه په نورې اودهېوکې مغز ته دتور ډېرښت لپاره ځان رسوي،په رتکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اوزګانیزمونو خوشې کیدل دتالوي باکتریمیا او دکلینیکي اعراضو دمنځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې دمزمنو التهابي حجراتو دانفلتریشن لپاره بنه عضوه payers patches دي ،د دوهمې هفتې په آخر کې دکولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي ،له بني سره نږدې دکولمو په mesenteric lymph nod پرسوب اوموضوعي نکروزس پیدا کېږي،همدارنګه تورې کې congested اولوېږي،هسپرو دهسوایي لارو التهاب منځ ته راځي،دکمزوري حفظ الصحي له امله parotitis دهېوکو التهاب دناروغي دوروستني اختلاطاتو څخه دي

کلینیکي منظره دناروغي دتفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راتلای شي، خو له دوه کلني څخه لاندې عمر کې له راځي ځکه چې کوچني له مني غذا سره له مخامخ کېږي

دناروغي اوله هفته دناروغي اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوټو کې عام ته دي ،په ناروغانو کې ته په ناخبرایي ډول لوړېږي سردردي ،کانګې اوبه ناروغ کې قبضیت، خو ځینې وخت کم‌ډای شي چې اسهال او ګډېږي درد ولري،دناروغي ډاډې ځنډې باردارو او منځنۍ برخه یې صاف وي ،په ماشومانو کې پرېږي کارډیا ډېره عامه ته ده دتبې په وخت کې پلس ریت لوړېږي دناروغي په شپږمه ورځ جلدي رش لبدل کېږي دناروغ په سپرو کې crepi اوریدل کېږي

دناروغي دوهمه اودریمه هفته دناروغ خپته معمولا پرېدلې اوټمپریچر وي دناروغ تورې یوبلاوه سلګې متره دپیټیودخنډو لاندې دجس وړ وي،دناروغ په سپرو کې راتلونه اوریدل کېږي،که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت به مراوي او بې علاقې ،ګنګس اوبې سده وي همدارنګه بنګېدل،لیوتوب او دجلمو ترشکیدو پورې دناروغ حالت رسېږي

تشخیص دناروغي تشخیص ډیتوګونومیک علامو په واسطه کېږي په تداومیک ساحو کې هغه ته چې د اوو ورځو څخه بې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ ددې سره برابر کارډیا ولري نوتشخیص نور هم پخې کېږي ،زیاتره وخت توبرکلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

دوینې معاینه دوینې مخنه اکثره لوړماله وي اوبا لیوکوسایټ اندازه دنارمل حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایټوپینیا پرمختګ بورسا موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې دوینې کلچر 75% مثبت وي ،دهېوکې مغز کلچر له 90% څخه زیات دناروغي په تشخیص کې اهمیت لري په خاصو ناروغانو کې دهېوکې دمغز کرنه منفي وي دکولمو د پیودینیم څخه دمنځوني اخښته هم دناروغي په تشخیص کې ډول لري، له دوهمې هفتې وروسته د ډکوبولو اوتشو بولو کرنه هم مثبته وي بې سي ،آر PCR دوینې دکرنې طبقه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټست د ویدال معاینه دناروغي د 7-10 ورځې وروسته 1/80 څخه زیات وي antibody titer(O) somatic antigen لوړوالي په حساد انسان پاتې دلالت کوي د (H) Flafellar antigen لوړوالي دناروغي ډول موږته په ګونه کوي typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالدانه لشمانیا، بروسیلوزس، سب اکیوټ باکتریل اندکارډیټس، انفکشن مونونوکلیوسس، لیپتوسپروسس، السیرا ټف جیجیبوټیس باید سره تفریق شي

درمنه

وصفي درمنه کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په خلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په خلورو دوزو باندې، امو کسي سلین 100mg/kg/day په خلورو دوزو باندې ورکول کېږي، کوتریمیکسازول 6-8mg/kg/day اوهمدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په ټاټر ترې دشواهنو له مخې دکلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې دمقاومت دزیاتوالي ،دناروغي دریپس دهېوکې دمغز دتوکسیټي اوهمدارنګه دمرګې کچه لوړوي.

هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو دریم جنریشن سفالوسپورین به تاثیر لري، ceftriaxone 50-100mg/kg/day دورځې یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې، cefotime 10-20mg/kg/day دوه ځلې دخوني له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي، fluoroquinolones هم ورکول کېږي خودمشومانو دهېوکو دمغزوفوبر لشونما بنه اغېزه کوي نو ځکه یې استعمال محدود دي چې دخوني دلارې اندازه 20mg /kg day دورځې دوه ځلې اود رګ دلارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي،دویم جنریشن سفالوسفورین او امپوګلاکوسایټ له ورکول کېږي، که چېرې ناروغ دمحرقې له امله شاک ته تګی وي سټروید اته دوزه ورکول کېږي لومړي 3mg/kg ته تطبیب یې 1mg/kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلپس وکړي نو ستروید دورکړې موده هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

دناروغ ته ترسینګ او ساته دې وشي،غذایي حالت ته دې توجه وشي ،مایعات اوالکترولایټ یې برابرشي،حتي لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي.

دناروغي دناقل درمله

دناقل درملې لپاره Ampicilline 200mg/kg/day دخولي دلارې اوبا سفترياکسون،سپروفلاکساسین د رګ دلارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

داختلاطاتو درمله

که دکولمو دوینې بهېدنه موجوده وي ناروغ ته هې وینه ورکړل شي که دکولمو سوري کېدنه موجوده وي ناروغ دې دجراحي ډاکتر ته وړیل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي،ناروغ دې تني بولي او ډکې بولي به مناسب ځای کې وکړي،خاورین دخوراک توښې دې ضدعفوني شي اوهغه ماشومان چې ورسره تماس لري واکسین دې شي

دکتور میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب ، تاریخ او فولکلور

((افغانستان و بازار آزاد)) کتاب له چاپه راووت

که به ظاهره د ازاد بازارمفهوم او ماهیت را وخېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې د کاري آزادو فعالیتونو مجموعه ده، خو ترڅنګ یې په لږ او ډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وایي آزادي ده ، دموکراسي ده ، وایه چې څه وایي او کوه چې څه کوې ، په اقتصادي ډګر کې یې د استعمال موارد څکه ډېر دي کله چې داراد بازار نوم واوریدل شي، نو په ټیټه کچه داوریدونکي په ذهن کې په ورځیوچارو کې د پیسو په مقابل کې د اجناسو د را کړې ورکړې او تبادلې بهیر ګرځي، خو په لوړه کچه یا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په خود ارادیت کې څېړي او په دې بازار کې یواري دبانګوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو ا چول کېږي یا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل اراده یه لري ، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د یو پر کنترول حق او صلاحیت نلري، خو دغه باراریه هغو پرمختللو هیوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلي برېښي څکه په پانګوالو هیوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سیالي په مثبت لوري میلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په ګټه یې وي

اوس را خو اصلي خبرې ته ، که چېرې د آزاد بازار ، اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي ، فرهنګي او قومي ابعادونه لاره ومومي نو دا کلمه یا دچرخي وسیله ګرځي، څکه په دغه اراد بازارکې یا هغه څوک دډګر د سرسړي ګرځي چې د ټوپک په زوردسیاست ډګر ته را غلي وي اوپاهم له کوم بل پلوه ؟ معافیت ولري دغه کسان با کړي. د نورو ارزښتونو نه درناوي نه کوي ، په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل بریالیتوب بوازې په بدغوني او بدمائي کې لټوي او پرهغه څه فکر کوي چې د نورو خوروونه په کې نغښي وي په دغه بازار کې په پورتنیو مشخصاتو بوازې د بوه هیواد افراد او قومونه نه ، بلکې په دغې بد مرغه پروسه کې کته نا کله بدغوني ګاونډي هیوادونه هم د عاطفي او حسن ګاونډیتوب براکتونه شاته پرېږدي

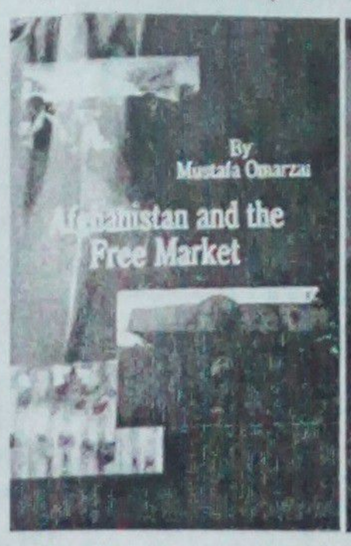

رمور د پورتنی سرلیږي مصداق د ((افغانستان وبازار ازاد)) په نامه د هیواد د پیاوړي لیکوال او شنونکي ښاغلي مصطفي عمر زي همه لیکل شوي کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له چاپه را وتلي، او موږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړی دی ، په دغه کتاب کې زور ویونکي او هغه کسان چې د بهرنیو استکبار په ملاتړ مجاري قدرت ته رسېدلي ددوي کړنو ته ښه وضاحت ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مثبته کړه کنه هم کړي ده، څکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي اوپول مندرجات یا منځ پانګه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلي شوي ده او د روروو د منفي اعمالو غندنه او ددوي د نړیوالو ملاتړیو او هغو هیوادونو چې زموږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړیو په مرسته او نیغ ملاتړ د فرهنګي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهني کوي ، غندنه شوې ده ، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني درې په ۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوي دي چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه ، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې یې د بد غونو افرادو ګاونډیو او سیمې د نورو هیوادونو د منفي مداخلواو لاس وهنو په اړه علمي او وینوونکي رڼا اچولې ده او دهغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دشمنان دي بشپړه څېړنه کړې ده نو هغه یې د افغانستان خلکو ته وریژندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل یولو هیوادوالو ته سپارښتنه کوم ، افغانستان اوس په څرګنده بو بې سرپوښه دېګ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حملې او خطلې پکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو ،ګاونډیو هیوادوخپلو او پردیو پر دغه ملک هېڅ صرفه ونکړه او خومره یې چې وس و دومره زیان یې وروړاوه .څکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه ښ دوي ته عبرت ښکاري او نړیوالي ټولنې هم ټکه څرنګه یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه بوده او دغه ملک یې لا په رسوایيوکې دګاونډیو هیوادولاسونو ته خوشې کړ

حیات الله حلیم

د انسانانو ډېرښه دوست اوملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانوکې کتابه نه و پلرونو به خپلو ماشومانو اواولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وي کله به چې داماشومان نوي اوپلرونه شول دوي به یا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې ،په پایله کې به داکیسې له یونسل څخه بل ته پاتې کېدې څرنګه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې، نو په یاد پاتې کېدل یې داسانانو لپاره ناممکن و اوخینې به هېرېدلې هم انسانانو یوڅه ته اړتیا درلوده، چې ددې کیسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي خینو خلکو به کیسې په یوه لرګي باندې دیوې علامې په توګه نښې کولې اوخینو به په تاروتو باندې رنګه رنګه غوټې وې کله چې به وچې شوې ملتېدې به ، خو دپاپیروس دوني پوستکي نسبتاً زیات دوام درلود

تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصرخلکو دپاپیروس له وني څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته یا دحیواناتو پرپوستکو لیکل پیل شول خینې نورو تصویرونه هم وریاندې زیات کړل په همدې ډول زړه وړونکي کتابونه یې نړې جوړکړل خینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه نه ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږوو اوبوازی شمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې دچاپ ماشین په جرمنی اوکاغذ په چین کې جوړ شو، دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نو دکتابونو دچاپېدو دزیات پرمختګ له کبله اخلي کتاب دانسان لپاره ډېر به دوست او ملګری دی له کتاب سره مثبتا اوملګرتیا موږ دعادي وګړو له چاپېریال څخه دډېرو لوړو افکارو اوتصوراتو نړی ته بیایي له نورو اوسنرو انسانانو سره مومګري کوي اودهغوی نه فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه _ الکوزی
دژبو اوادبیاتو دپوهنځي محصله

خپرنپوه محمدعارف ((غروال)):
ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

خپرنپوه محمدعارف (غروال) دافغانستان دعلوم اکادمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکز غړی دی اودپښتو ژبې دچوپړ لپاره یې شل ټوکه پښتو ادبي اوتاریخي کتابونه لیکلي دي دباغلي غروال عمر یوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لګولي دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي ، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکوپاطرنه ورنه رااړوو پوښتنه تراوسه مو څوکتابونه په کومو برخوکې لیکلي دي؟

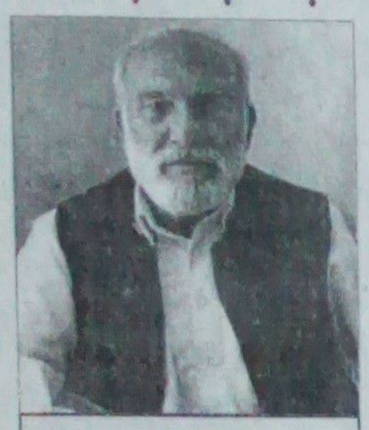
ښاغلي محمد عارف ((غروال))

ځواب یو ادیب اولیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکوته وړاندې کړي، چې هغوی وزنه اړتیا لري زه کله، چې پښتو ټولنې ته دغړي په توګه راغلم، تراوس مهال پورې مې دګډونس کړی ، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم، ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبیات، چې له زاړه لوړو پاتې شوي دي، پر هغو کاروکړم، په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی، پښتو لنډۍ یا لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی، چې په هغه کې دلنډ کې مفهوم دی، هم یوه ټولنیزه پروژه وه اوهمدا راز یوبل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زماپه نامه نه ، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی دهغه دیوان مقدمه اومتن ما لیکلي وو بیا چې زه له وطنه ولاړم او کلی راځخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنګ خینې تاریخي کتابونه مې هم ولیکل ، چې یو له دغو کتابونو دغازي بیرک خان خدران د غورځنګ اثر دی بیرک خان خدران یو ملي اومجاهد شخصیت و اوبل دبېري ملاصاحب و، چې دباجوړ یو غازي شخصیت و، دهغه دغړاوو اوهلوخلو په اړه مې هم یو اثر لیکلي اوچاپ شوی دی بل دچکور ملاصاحب دی ، چې هغه مهال یې له انګریزانو سره جګړې کولې

غروال ډاګیره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي ابیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو اوشاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو درې مجموعې هم چاپ شوې او وښل شوې دي دوښو فواري او یه مجموعه دمونه اوغمونه ترسرلیک لاندې چاپ شوې او وښل شوی ده سره یر پردې څه ژباړې دخپلواوتحقیقاتو ترڅنګ پښتوژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډایولوکې اررښت لري که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثارو لرو، نو بیا به دې نه مجبورنه شو، چې بهرنیو ژبو لکه انګریزۍ نه مخه وکړو په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیداکړو په خپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نوژباړه زما لپاره ډېر اررښت لري، چې له نورو ژبو پښتو نه ژباړې وشي اوپښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه پښتو ادبیات دتیرو څلورو لسیزو په پرتله څنګه اررووي؟

ځواب دتیروخلورولسیزو وړاندې ادبیات او بیا وروستي ادبیات دغمیزوله پلېدوسره یېل شوي دي، چې د سردارمحمدداودخان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه خوري لرلې، یوه خوره دکابل د حکومت ترواکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دګلونو ادبي خوره وه دغو دواړو ادبي جریانونو دمحتوي تضیدي اودخپلو هنوخلو پرسبب لیکنې کولې، داستانونه یاکسې اوبتاونونه لیکل کېدل په هرحال په دواړو خوروکې پښتو ادبیاتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې اوکه له هېواد نه بهرو

محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونوکې دومره آثار دیوزلی له امله نه چاپېدل اواستناوي هم دومره نه وي په دغو دوو دوروکې دلیکنو سانسور نه منځه بوړل شو، که څه هم ، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شنون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر چا به ، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل بیا وروسته ، چې چالیکې کولې یا مثبتې دامنفي ، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده مې هم کړې دي، دا ددې لپاره، چې یوه ژبه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې دوروژبو دمعیارومواد دژباړلو چارې تر سره شي څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ توکوته رسېږي، چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه دپښتو ژبې دادبیاتو دبډایولو لپاره څه باید وکړو؟

ځواب خوانان دې دپښتو ژبې د بډایولو لپاره خپل علم بشپړ کاندې دلیکوالو او ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مثبته کړه کنه هم کړي ده، څکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي اوپول مندرجات یا منځ پانګه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلي شوي ده او د روروو د

گودر او لنډۍ

گودر د پښتنو د کلتور د کتاب هغه رنګینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه ته دیدنونه، مینه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د ښایستونو د یوې ټولګې په شان ورته ځان ښکاره کوي ځرنګه چې دنوم څخه یې معلومېږي گودردپښتوژبې سوچه کلمه ده اودپښتوپه ټولوسیموکې دګودرکلمه عامه ده کله چې موږ دګودرکلمه په خوله اخلو نوحتماً موږدهن ته دپېغلې ،منګې او مادګرې کلمې راځي داهغه کلمې دي چې دپغلو ،خوانانو ،شاعرانو ،سندرغاړوله خوا په داسې انفاظواو کلمو کې ستایل شوي چې انسان داوریدولو توان په ځان کې نه وینې چې په اوریدلوپې دخوانۍ جذبه او د مینې ولوله راپاروي دپښتنو په سیمه کې دګودرغاړه په مازدیګرې کې د پېغلو په تودوالاړو ګرموي څکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي گودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله کوي، خوښې کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي گودر د وبالې او چیمې سره هغه ځای ته وېل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګې خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځینو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کېږي، چې گودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښۍ دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي. ځرنګه چې زموږ په وطن او په ځانګړې ډول د پښتو په سیمو کې د ښځو په تګ راتګ، مېلو او مستیو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې له گودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتې نجونې گودر ځانته په دنیاې جنت کې شمېري، ځکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د ږي راوړنه شریکوي او د خپلو یارانو سره د دیدن څخه خوند اخلي، څوک په کې نوی د یارانې تار غځوي او څوک په کې خپلو زړو یارانو ته ټینګښت ګاونه تړي. دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دیدن لپاره په ځان تکلیف مني او کوزگودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په بوه تیر دوه ښکاره کوي، چې وایي:

اوبه د هر گودر خوږې دي
جانانه ستا دپاره کور گودر نه څمه

دلته دګودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرابېره د پښتني نجلۍ د مینې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په ځان تکلیف ګالي او د یار دیدن کوي په گودر کې نه یوازې د نجونو خدګانې او د ښګړو شرنګهار شنون لري، بلکې هلته دګودر څخه یوه څه لري په هغې سیمه کې چې گودر ورته ښه سالومېږي، ډېر زلمیان هم لیدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د سالو خبره داسې په لنډۍ کې راغاړي:

پر گودر سور سالو ښکاره شو
ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

دلته د سالو یا پکړې سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په مستۍ ورځنې هاخوا دې خوا سر اخلي او داپېرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کومو زلمیانو، چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه لیدلې وي، همه بیا ځان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کېږدي لکه چې وایي:

خاونده ما د گوډر ګل کړې
چې جینکی مې شوکوي سر کې مې ږدینه

دلته د هغه ګل یادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې یې د مستۍ د نښې او د وېښتانو د بایښت لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي. یا هم خپلې مینان

شعرونو اولنډیو کې انځوروي.

پرگودرسورسالوښکاره شو
ماوې دې نوروا وبو اورواخیست مینه

کله چې په گودردنجونوسره ، سپین او شنه پېکري راغونډشي چې، ددوي دټیکریودرنګونو تیزوالی دومره تیز وي چې داوبورنګ هم ځان سره اړوي چې دلته دلمدې ویونکي هم دې ټکي نه اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په گودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تیزوي لکه داور تاو چې سړی سپېږي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هېڅ دي.

یار مې ټوپک زه یې مر مې یم
په نورو غروکې یې وېشتم ورکه یې گرمه

*****

ورشه د یار خبر دی واخله
چې بې د یدنه دی ساته لیو بی شونه

*****

ما ز دیگر چیر ته وی چې نه وي
خوری وری زلفی به بام ولاړه وعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ریوټرز پرنټ په پکتیا ولایت کې په ۷۰۰۰ محصلینو کې بوازې سل نجلۍ دي. پردې خبر په نیویارک دیوي واشنګټن مېشتې سیورمي کاګړ او ډیوه کابل مېشتې افغان سعد عمار ترمنځ بحث و . د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو وېبپاڼې په بڼه د بریښالیک له لارې شوې چې دلته یې تاسو قدرمن لوستونکي د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه ، په صفحه کې هم لوستی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړیتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري یا افراد چې د ښځو د حقونو به نوم په رسنیو کې لوړ غږ لري د کومو لومړیتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړیتوب چې باید ډېر بحث پرې شوي وای او ډېر څله غوښتل شوي وای هغه د تعلیم او د لیک او لوست کچه ده د نړیوالې پرمختیا په باب لیکل شوي ،چې د افغانستان په کلیو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې لیک او لوست کولې شي.شاید له د سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۲۰ سلنه ښودل کېږي، خو راپور وایي چې په دې سلنه کې د څرګندوالي او کیفیت ډېرې ستونزې شته، یوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځینه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه یا د ښوونې کیفیت کور ته دې هغه اداري چې خان د مېرمنو د حقونو استازي یا مدافعین ګڼي، هغوی تر اوسه د لیک او لوست د ستونزې خبره په ښتیز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په هرې پروسې کې کمه پرخه ورکول کېږي.د مثال په توګه، ځینو د ښځو د حقونو مدافعینو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابینه کې دې اړو مرو ښځو ته زیاته پرخه ورکړل شي.تاسې به خبر یاست چې د افغانستان په اوسنۍ کابینه کې د ښځو شمېر د امریکا او د برتانیا تر کابینې ډېر دې په داسې حال کې چې په امریکا او برتانیا کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امریکا کې یوه ورځ چا شکایت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې لیک او لوست کولې شي. خو د امریکا په کابینه کې یوازې درې مېرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د لیک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابینه کې په څلورو مېرمنو هم ځینې اداري او فعالان خوشاله نه دي.همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو پارلمان، کې د ښځو سلنه د امریکا او برتانیا د پارلمان نه لوړه ده. دا مانه جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځینه غړو فیصدي د امریکا له پارلمان څخه لوړه ده.په افغانستان کې د ښځو او نارینه وو د لیک او لوست د سلنې توپیر ۳۰ دې د دغه توپیر د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دې لیدلې چې هدف یې د رښتینې ټول دا وي چې ښځې او سړي دې په یو انډول تعلیم ترلاسه کړي .زما په فکر ۳۰ سلنه توپیر د ښځو او سړیو ترمنځ ډېر زیات دې.اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې دې هرومرو ښځینه قاضیانې مقرري شي او همدارنګه ځینې ولایتونه دې ښځو ته ورکړل شي.په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نیولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولې. اوس مهال لومړیتوب دا دې چې د مېرمنو د لیک او لوست کچه لوړه شي. د بې بي سي د تازه رپوټ پر بنسټ د پکتیا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلین زده کړې کوي او یوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي. تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دې پورته کړې چې ولې د نجونو ونډه د ولایاتو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه یې چا د حل لارو باندې فکر کړې دې زه د ښځو د کار، وظیفې او یا د لوړې دندې مخالف نه یم، زه په دې نظر یم چې د لومړیتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو .موږ نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده ا په کابینه او ستري محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د لیک او لوست کچه لوړه کړو ا په کلیوالو سیمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعلیم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي، ا شاید خواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړیتوب کوم یو ته ورکوو ؟

سیورمي کاګړ:

د ښځو استازیتوب په حکومتي او غیر حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلې موضوع ګڼې دې.زه تاسو سره موافقه یم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې باید ډېر غور وشي ؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه باید یوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ابا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او یا لږو دندو ته وګومارل شي ؟اوس مهال دواړو ته باید موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم یو ته لومړیتوب ورکړو، دا به د وخت ضایع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتې موږ باید پر دې بحث وکړو چې څرګنده ښځو ته د تعلیم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې ایا د ښځو لپاره تعلیم او کار ضرور دي او که نه ؟ او کوم یو ته باید لومړیتوب ورکړو .زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړي: دا چې که په افغانستان کې، د مېرمنو د تعلیم او د لیک او لوست کچه ډېره ده، دا ستونزه یوازې د ښځو د حقوقو مدافعین او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولې. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت باید د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ویلو زمینې برابرې شي او کورنۍ یې په دې ویوهول شي چې د نجونو زده کړه هغومره اړینه ده لکه د هلکانو .د ښځو تعلیم ته باید ډېر جدي کار وشي په نېره یا هغه ښځې چې په کلیو او باندو کې ژوند کوي او د ژوند شرایط یې ډېر سخت دي ځکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثریت جوړوي زموږ بحث په دې دې، چې په ګردېز کې د پکتیا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلین لري، څه کم سل یې نجونې دي دا ولې ؟ او دلته ملامت څوک دي داسې ملامتي هغه کوونکي دي چې خپلې نجونې یې لوړو زده کړو ته نه دي ګرم پرېږدي ، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم هغه سخت دریځه اوریکې دي چې تل د نجونو د تعلیم پر خلاف یې خلېه تبلیغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سیمې د باوري امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي.د ښځو د حقونو فعالان دومره کولې شي چې د تعلیم د اهمیت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعلیمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعلیم ته راواړوي دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خویندې د ښوونې او روزنې مرکزونو ته واستوي که څه هم مدني ټولنې په خپل کار ښې پوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه د ښځو د حقوقو د فعالانو په نوم کار کوي.د ښځو د حقونو د یوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په یوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي .هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې ستري محکمې کې مقرري شي او بل خوا زموږ د کلیو نجونې یې تعلیم پاتې کېږي دا یوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړیتوب دا وي چې کلیو کې نجونې یې تعلیمه پاتې نه شي.په کلیوالو سیمو کې چې اکثره خلک بې د لیک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې یې بالکل یې تعلیمه دي، هغوی به څنګه د تعلیم په اړه سوچ وکړي .د امریکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي.ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لیاقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي که د افغانستان اوسنۍ کابینې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزیران حکومتي تجربه نه لري او یا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي ، تجربه یې نه لري دلته مو موخه سړي او ښځې دي زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ارزښت پوه شي .هغانه کمان یېد دا خپل کار ویولي چې د هغدې پوهاوي لپاره معاش اخلي .په دې کې هېڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نیمګړې برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۲۰ مېلیونه حساب کړو، نو ۱۵ مېلیونه مېرمنې دي .په ۱۵ مېلیونو مېرمنو کې یوازې لس سلنه مېرمنې لیک او لوست کولې شي، او هلو مېرمنو چې لوړ تحصیلات یې ترلاسه کړي وي، ښځې فیصدي یې تر دې هم ډېره کمه وي .بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د لیک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده ، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د لیک او لوست فیصدي برابره شوه، نو بیا په هماغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امریکا په کابینه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي .په دې سربېره ښځې د والیانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي .ښځې ریسانې، مدیرانې او مشرانې هم بې شمېره دي .هو! د سړو په نسبت به حکومتي ارګانونو کې او په ځینو غیر حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زیاد باسې چې دغه تشه له زمېنه برابرول هم باید زموږ لومړیتوب و اوسي ځکه لکه سړو غوندې دوی هم باید د خپلو زده کړو ثمره وګوري.همدارنګه وړو نجونو ته باید ستري ښځې ور وېژندل شي چې دوی یې د ایډیال په شکل خانته وینې، زیاد وباسې چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي.د یادولو وړ ده چې په امریکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رایې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړې دې .په افغانستان کې هم باید د ښځو ونډه په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې ډېره شي ځکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نیمایي په حد فعالو کې دغه پرمختګ نلشوني دې .له دریو لسیزو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلي چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي .په نړۍ کې هېڅ داسې هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې یې پرمختګ کړې وي .په بل عبارت، نن سبا یوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولې شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغاني مېرمنو لپاره لومړیتوب څه دې ؟ دا ده چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعلیم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په یو ډول نه دې پورته کړې.د مېرمنو د لیک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده هغې یې غږ نه دې پورته کړې او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو دیارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغې د مېرمنو د لیک او لوست کچه نده لوړه شوې.فعالان یې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د لیک او لوست فیصدي لوړولو ته یې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړیتوب کې نیولو نه ده.زه اوس هم په خپلې خبرې ټینګار کوم، کوم شور ورسېږل شوې دنګو د ږغ وړ نیسا نه لري په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل یېد سمبولیکه بڼه و نه لري او د لیاقت او تجربې له مخې وي.

فریم: دا چې که د تعلیم موضوع زموږ لومړیتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار پوره فرصت برابر شي، نه دا چې ایا د ښځو لپاره تعلیم او کار ضرور دي او که نه ؟ او کوم یو ته باید لومړیتوب ورکړو .زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړي: دا چې که په افغانستان کې، د مېرمنو د تعلیم او د لیک او لوست کچه ډېره ده، دا ستونزه یوازې د ښځو د حقوقو مدافعین او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولې. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت باید د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ویلو زمینې برابرې شي او کورنۍ یې په دې ویوهول شي چې د نجونو زده کړه هغومره اړینه ده لکه د هلکانو .د ښځو تعلیم ته باید ډېر جدي کار وشي په نېره یا هغه ښځې چې په کلیو او باندو کې ژوند کوي او د ژوند شرایط یې ډېر سخت دي ځکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثریت جوړوي زموږ بحث په دې دې، چې په ګردېز کې د پکتیا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلین لري، څه کم سل یې نجونې دي دا ولې ؟ او دلته ملامت څوک دي داسې ملامتي هغه کوونکي دي چې خپلې نجونې یې لوړو زده کړو ته نه دي ګرم پرېږدي ، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم هغه سخت دریځه اوریکې دي چې تل د نجونو د تعلیم پر خلاف یې خلېه تبلیغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سیمې د باوري امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي.د ښځو د حقونو فعالان دومره کولې شي چې د تعلیم د اهمیت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعلیمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعلیم ته راواړوي دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خویندې د ښوونې او روزنې مرکزونو ته واستوي که څه هم مدني ټولنې په خپل کار ښې پوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه د ښځو د حقوقو د فعالانو په نوم کار کوي.د ښځو د حقونو د یوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په یوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي .هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې ستري محکمې کې مقرري شي او بل خوا زموږ د کلیو نجونې یې تعلیمه پاتې کېږي دا یوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړیتوب دا وي چې کلیو کې نجونې یې تعلیمه پاتې نه شي.په کلیوالو سیمو کې چې اکثره خلک بې د لیک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې یې بالکل یې تعلیمه دي، هغوی به څنګه د تعلیم په اړه سوچ وکړي .د امریکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي.ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لیاقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي که د افغانستان اوسنۍ کابینې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزیران حکومتي تجربه نه لري او یا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي ، تجربه یې نه لري دلته مو موخه سړي او ښځې دې زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د هغوی پوه شي هغانه کمان یېد دا خپل کار ویولي چې د هغدې پوهاوي لپاره معاش اخلي .په دې کې هېڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نیمګړې برخه مېرمنې دي، خو که د افغانستان وګړي ۲۰ مېلیونه حساب کړو، نو ۱۵ مېلیونه مېرمنې دي .په ۱۵ مېلیونو مېرمنو کې یوازې لس سلنه مېرمنې لیک او لوست کولې شي، او هلو مېرمنو چې لوړ تحصیلات یې ترلاسه کړي وي، ښځې فیصدي یې تر دې هم ډېره کمه وي .بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د لیک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده ، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د لیک او لوست فیصدي برابره شوه، نو بیا په هماغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امریکا په کابینه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي .په دې سربېره ښځې د والیانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي .ښځې ریسانې، مدیرانې او مشرانې هم بې شمېره دي .هو! د سړو په نسبت به حکومتي ارګانونو کې او په ځینو غیر حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زیاد باسې چې دغه تشه له زمېنه برابرول هم باید زموږ لومړیتوب و اوسي ځکه لکه سړو غوندې دوی هم باید د خپلو زده کړو ثمره وګوري.همدارنګه وړو نجونو ته باید ستري ښځې ور وېژندل شي چې دوی یې د ایډیال په شکل خانته وینې، زیاد وباسې چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي.د یادولو وړ ده چې په امریکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رایې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړې دې .په افغانستان کې هم باید د ښځو د حقونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورټ نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورنۍ کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورنۍ کرېکټ د نو د ر خلو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په لوړوال لوبځای کې د غصان او پکتیا ترمنځ وشوه. پچه پکتیا وګټله خو غصان ته یې د منځو جوړولو بلنه ورکړه. د غصان ټولګه لوبډله په ۲۸ اوورونو کې وسوخېده او مخالف غوری ته یې د ۱۲۲ منځو هدف ورکړ. د غصان په لوبډلې کې خیبر ۴۲ او شفیق الله شفق ۲۲ منځې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۲۹ اوورونو کې د غمي خدران د ۵۸ او یونس احمدزي ۲۹ منځو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غمي خدران شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د ډاکټر ظاهر بابای ملت نوم ورکړل شوی و. دغه سیالي له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون کې هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پېروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلې ګډې شوې وې. د ملي لوبډلو یو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورنۍ کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره ټوپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره ټوپ اچوونکی احمدضیاء او ظاهر خان و ټاکل شول. د کرېکټ د چارو څښتنانو وایي هغه هېوادونه چې کورنۍ کرېکټ یې په روان وي، نړۍ ته هم په لوبغاړي وړېږندلی شي. د یادونې وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه وړېږندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب خدران، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

په کابل کې د والیبال د نړۍ لوبغاړې وایي که چېرې زیات وخت کېږي چې نجونې، د هر کډر د ولایتونو کې والیبال کوي خو، پایله ورته نه کېږي او هېواد یې له هېره نه ډې اښول شوي.

خوږ وایي چې، دواړې په هر کډر کې په پلاټونو سیالیو کې ګډون کوي او غواړي چې، له ځې لارې نجوني ورزش کولو ته وهڅوي. د فروزان په نوم یوې لوبغاړې ویلي، شپږ کاله کېږي چې له پغمان ولایت څخه داوبو کولو لپاره کابل ته راغلې او په خورا سختیو کې د افغانستان د والیبال د ملي لوبډلې لپاره لوبېږي خو، هدف یې پوازې د نورو نجونو هڅول دي. فروزان وایي: «موږ غواړو د نورو نجونو له لپاره هر وخت چمتازیوم مصروف وي، دلته په کابل کې لوئې کېږي او هغه نجونې چې په ولایتونو کې ځې ملي لوبډلې ته نه جګېږي.» په ورته وخت کې د والیبال فدراسیون وایي چې خوږ د نجونو لپاره سم ځای په واک کې نه لري چې په ښه توګه د کولای شي نورې نجونې هم ورزش کولو ته راوبولو فهیم وایي: «د هلکانو په پرتله د نجونو نورې نجونې په نېرد د ډېرو نجونو له خوږ ګډون د ډېرې ډېرې ځنډې ګڼې د والیبال د ملي لوبډلې لپاره لوبېږي خو، هدف یې پوازې د نورو نجونو هڅول دي. فروزان وایي: «موږ غواړو د نورو نجونو له لپاره هر وخت چمتازیوم مصروف وي، دلته په کابل کې لوئې کېږي او هغه نجونې چې په ولایتونو کې ځې ملي لوبډلې ته نه جګېږي.» په ورته وخت کې د والیبال فدراسیون وایي چې خوږ د نجونو لپاره سم ځای په واک کې نه لري چې په ښه توګه د کولای شي نورې نجونې هم ورزش کولو ته راوبولو فهیم وایي: «د هلکانو په پرتله د نجونو د والیبال د ملي لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي. د خوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان «زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی» بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است ،که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر ، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند ، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی ، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیر گردیده واز ارگانهای دولتی ، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی ، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود : امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان ،ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است ، که ناحی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین ، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت ، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۳ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی ، سیاسی، فرهنگی ، اقتصادی و مراقبت از مادران وز نان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده ، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است : درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است . در این پیام ذکرگردیده است ، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر ، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده ، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شیلا صمیمی عضوشورای عالی صلح ، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت درآوردن صلح ، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان ، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت ،کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت.

آصفه ((سعادت))

گنو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بلابلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch ، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هڅه بریالی تګلاري تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې بنې پایلې لرلې. وې جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښش لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې خای پر خای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ.

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفي به د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نوبو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکي ویلو په ترڅ کې وویل، چې نن تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالی نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه ، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړي، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانوحضور چې له ټولوقاضیانو سره یې د وفاداري سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۴۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وبلل. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړې ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشاره چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

((په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تیره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په ښه والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي. په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي.

باختر

د شهید مزاري او ...

برخه کې عملي اقدامات ترلاس لاندې ونیسي او دلتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته ربوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیموکې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خوږېږي ځانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتني دبرخه والو دلورو غوښتنو په خواب کې وویل په پلابلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلیفتونه دي.

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداری په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ولنډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ور پرېږدي. افغانان دډېرونډ اوګنډمک کرغېړن ټرونونه په یاد لري، دهغو ټرونونولاتجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولی دی. افغان طالبان بایدپه خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوی سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. ځکه یوې پاکستاني رسنۍ اېکسپرس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکاینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د درېیو ولایتونود ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد ،یو موټی او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني. افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیونه دا واک اواختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستی هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسیو ښکار شي.

افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمینې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنی خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودبریالیتوب تربېده ورسېږي.

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو بو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو کومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیتي قوماندانې ویاند، لعل محمد احمدزي وویل «د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالي کې د دوشنبې په ماخستن ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه «کله چې باغیان په بوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د خرخې الوتکې په واسطه بمباري وشوې.» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. ریوټونه وایي ،چې د کندز له ولایت په چاردري ولسوالي کې هم د طالبانو او امنیتي خواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو بوه محلي چارواکي وویل چې باغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار دري ولسوالي کې د دوشنبې په ماخستن رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه باغیان هم وژل شوي دي. هغه زیاته کړه. «دغه اطرافي پوسته اوس د باغیانو په لاس کې ده.»

افغان اعلانات

ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بپارد علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد

1821

◆ ◆ ◆ ◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 2297/ 579 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بسویه چهارده پاس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است.

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (28742- 2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کوریس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1818

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (563-) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1BEE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کوریس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1817

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است.

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید. که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که لیست وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده وافر اخذ تامینات اخذ میگردد

1815

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (44558- 2) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 0170153- 3869 خویش را بالای موسه مرسی کوریس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1814

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302) به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است.

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشابونه د اوبو څښلو ځاې میزاوچوکې کثافت دانې او د برق سیستم دچارو سرته رسونې پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانی د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی.

په دې توګه له تولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپریدو له نیټې څخه تر 14 ورځو پوري د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري.

1927

◆ ◆ ◆ ◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (36933- 2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کوریس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند. اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1805

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت ملت کارپوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (86262- 2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کوریس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند. اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1804

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسعید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسندوز رژرینی افغانستان جانیت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است.

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولي ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شېرازه سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بېرنو پیسو په مقابل کې د افغاني ارزښت په دې ډول دی
بو امریکایي ډالر پیرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو
بو انګلیسي پونډ پیرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو
یوه یورو پیرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو
بو سعودي ریال پیرودل په 15/90 افغانیو او پلورل په 16/00 افغانیو
د امارات یو درهم پیرودل په 16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو
زر پاکستاني کلداري پیرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو
زر هندي کلداري پیرودل په 930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پیرودل په 18/00 افغانیو پلورل په 18/10 افغانیو

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د هراود ولسوالۍ د جمبرک کوټل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي وياند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلې ترڅنګ ویلې، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل سوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکنډي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شوبو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شوبو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وایي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ سوبو ماینونو کې قرباني کېږي.

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې منلې چې په عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې ټورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مېاړ وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم ټکول شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سیرلۍ یې درلودې، په اتنا شوي ډول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوی چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوي نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالومانو په بدل کې د لس ملیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلې وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي اداري سي آی اې له خوا د یې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و. د القاعدې دوهم تر لوړو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و.

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسې غبرګون

روسې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر سړې جګړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی ګام بللی. د روسې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري پاکوبوف اعلان کړی چې له روسې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکي عمل وي او دغه عمل به یې خواږه پاڼې نه شي. پاکوبوف دغه خرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د باتیک حوزې په دریو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۳۰۰۰ ډېر عسکر ځای پرځای کړي. پاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به یې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لاره نه لري.

کردي جنګالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی نیولی

په سوریه کې کردي وسله وال واېي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکملاتي لارې تړلو لپاره هم اقدامات کړي. وایي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لوري مرسته استول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سویلي لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جګړې له کبله زرګونه خلک کلاوندي کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې.

کسان ترکیې ته نیتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوایي بمباري او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان به پر تل ابیض له وګړي پیشکولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې لورو سیمو سره هم اړیکه کې وي، چې ختیځ کې له عراقه بیا لوېدیځ کې تر کوبانې پورې غځېدلې سیمه ده. بل لور ته د سوري باغیانو برکس الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې.

((اټومي وسلې کمې، خو کوانې یې ډېر شوي دي))

په سویډن کې د سولې څېړنیز انستیټوت (سیپري) د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلې، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انستیټوت SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلې چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انستیټوت کارپوه شین کابل ویلې، ((موږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.)) د سیپري په راپور کې راغلې چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي نمونه کم شوې دي. په هغو اټوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسرائیل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خواد هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوي، چې په کې دواړو خپل خاتونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لېرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې.

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ټولو سره د مرستو به تور، به عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي به ۲۰۱۳ کال د یوځ له لوري د ولسمشرۍ له څوکۍ راښکته کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخواني پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهسې حکومت پر باغلي مرسي بېلا بېل تورونه لګولي دي، چې ټولې هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لا خپل وي.

په مصر کې پوځي ځې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. باغلی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان به ماتولو تورن دی. چې د مصري چارواکو به وینا، ډېر مجرمین او تېري وتېښتل محکمې له باغلي مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ له بهرنیو مانبو څخه

نړیوالو وړځپاڼو ته کتنه

سي ایس ایم: ښه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د برېتانوي ګارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې رغلي ((افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مسو د کان له استخراج لاس واخلي)) ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یوعکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې ((افغانستان ته ښه راغلاست)) د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د موکان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړۍ سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دي. افغان حکومت او بهرني پانګوال ترلسګونو کلونو جنګ او ناکرارۍ وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د یې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامې د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدي غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

ګارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لېرې دي او لوګر ولایت چې په دوديزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي خواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي. د عینکو د موکان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکونکي ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مځکې یې نیول شوې او هم دولت او هم طالبان وربانده فشار راوړي چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی. اندېښنه دا ده، چې د دې ربړانوی ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه څه دي؟ په اصل کې دا یې مسوولیته څرګندونې دي، چې له یوه خام فکر کس نه د مرکې پر بنسټ شوې او بیا ترې لوړه ډنډوره جوړه شوې، په لوګر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې زیاتې چې په افغانستان کې د امریکایي خواکونو په هډو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بګرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدارجنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي.

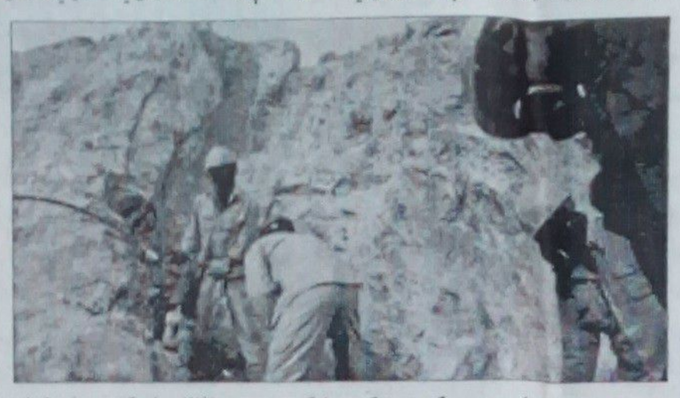

د افغانستان دهوایي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

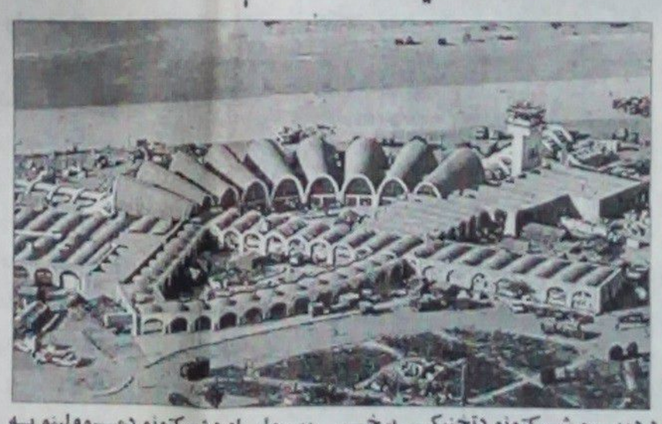

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې بریالي شول چې د افغانستان دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعني دمالي وړاندیز منل کېدو ته لاره پیداکړي. دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوایي چلند داداري دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ګړونو دریس کپتان عادل کاوه جیمزډیبنر وړاندې لیکي: د افغانستان اوسني ولسمشرد سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لیواتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانوهم په دې ویلو سره چې غواړي تاوتریخوالی پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني خانګړي استازي فاران افیرز خیروني ته لیکلي: تولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي. جیمزډیبنر وړاندې وایي: ((امریکا باید له افغان خواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو جیهو له کرښو سانه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو میزته کېښوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتیرو د ایستلو په مسئله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ زمنه وکړي))

رسولي او د شرکتونو دمسوولینو په ګډون پرخای شوي و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له خپرنې وروسته، ددرېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهبواد دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعني دمالي وړاندیز منل کېدو ته لاره پیدا کړي. همدا اوس دتدارکاتي بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره یوله دغو درېیو شرکتونو څخه دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد دګټوونکي په توګه وپېژندل شي. دغه راز ګټوونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او دندو دلایحې او دشرط پالې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي. دګټوونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه دملکي هوایي چلند خپلواکې اداري ته رپوټ ورکوي او دملکي هوایي چلند دخپلواکې اداري دفني کارکوونکو په مرسته به دهبواد دهوایي حریم په کنټرول پورې اړوندې چارې پرمخ بوځي.

باختر

د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت خبرتیا

تولو کابل ښارېانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی، د اطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه دی شوی او د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي د دغو واټونو دنومولو مسئله پرون د هبواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هبواد جمهور رییس به موضوع په خپله تعقیب کړي.

د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کاري احتیا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکی جمیز ډیبنر وایي، په وروستیو خو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فاران افیرز خیروني ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډیبنر لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو نه کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې ستر خنډ و او ګله یا د سیاسي توافق د لښتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېده. نوموړي ویلي، امریکا به ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبرې د سولې بهیر ورو او په غیر ټوامداره توګه پرمخت تر اوسه خبرې یا غټ ... د ده دغه وزارت ژمن دی چې دهبواد په بېلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي. باختر

په ننګرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو ټګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلې بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیسته. دکرنې او اوبو ټګولو وزارت درسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو ټګولو په وزارت کې ډېره مهمه پروژه اومه مواد دهبواد په دننه کې برابرېږي او څه ناڅه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننګرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي. ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو ټګولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه ده. دغه وزارت ژمن دی چې دهبواد په بېلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي. باختر

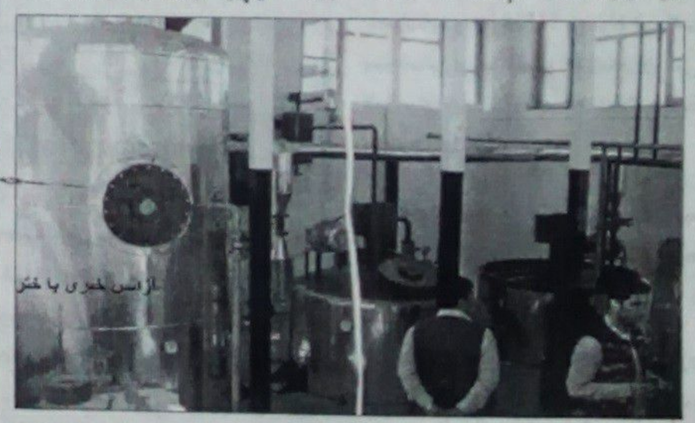

از انس خبری یا غټر

د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کاري احتیا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکی جمیز ډیبنر وایي، په وروستیو خو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فاران افیرز خیروني ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډیبنر لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو نه کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې ستر خنډ و او ګله یا د سیاسي توافق د لښتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېده. نوموړي ویلي، امریکا به ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبرې د سولې بهیر ورو او په غیر ټوامداره توګه پرمخت

((په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي))

د حج او اوقافو وزارت دهبواد ټولو جومات‌ونو اوحسینه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په استازیتوب دروژې دمبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت ډډه وکړې او اورېند اعلان کړې.

- دهبواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږیزې او انځوریزې خپرونې داسلامي او اخلاقي ارزښتونومطابق چمتو کړي او دخلکو په خانګړې توګه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي.

- په مرکز او ولایاتو کې دهوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې دروژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او ویشنې څخه جدا ډډه وکړي.

- د هبواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې بېره وکړي.

- له ټولو دوکاندارانو او کسګرو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له احتکار او ګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي.

اومبارکې وړاندې کوي، روژه دصبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده. بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې دروژې دمبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا دقرآنکریم په تلاوت دصدقو په ورکولو، داخوت، ورور ولۍ، په ټینګولو او دځان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي. همدارنګه دحج او اوقافو وزارت دروژې دمبارکې میاشتې دعظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له جګړې، وینې توییدو او لفظي او قلمي شخړوڅخه

د افغانستان دهوایي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې بریالي شول چې د افغانستان دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعني دمالي وړاندیز منل کېدو ته لاره پیداکړي. دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوایي چلند داداري دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ګړونو دریس کپتان عادل

د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت خبرتیا

تولو کابل ښارېانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته

د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کاري احتیا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکی جمیز ډیبنر وایي، په وروستیو خو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فاران افیرز خیروني ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډیبنر لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو نه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای: د آزادۍ مطبعه

www.dailies.gov.af د ورځپاڼو وب سایت

کتونکي ډاګه
- شاولي فراد
- سیدیوسف شریفي
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر نبي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احمدشاه بخی ۰۷۹۹۵۴۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library